

Tusculum

2018
SOLIN-11

Tusculum

11

Nakladnik

Javna ustanova u kulturi
Zvonimir Solin
Kralja Zvonimira 50
Solin

Za nakladnika

Tonči Čićerić

Glavni urednik

Marko Matijević

Uredništvo

Joško Belamarić
Nenad Cambi
Dino Demicheli
Josip Dukić
Arsen Duplančić
Miroslav Katić
Šime Marović
Dražen Maršić

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak

Marko Grgić

Tisak

Suton Graf Zagreb

Za tiskaru

Tihomir Kujundžić

Naklada

500 primjeraka

Časopis je uvršten u podatkovne baze: ESCI (Emerging Sources Citation Index), DOAJ (Directory of Open Access Journals), AWOL (The Ancient World Online), Hrčak (Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske).

Izdavanje časopisa novčano podupiru Grad Solin,
Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Županija splitsko-dalmatinska.

UDK 908(497.5-37 Solin)

Tiskana inačica: ISSN 1846-9469

Mrežna inačica: ISSN 1849-0417

Tusculum

Časopis za solinske teme

11

Solin, 2018.

Sadržaj

7-16	Nikola Cesarik	Bilješka o Tiberijevu natpisu CIL 3, 3199 = 10157 iz Salone
17-34	Inga Vilogorac Brčić	Kibelina salonitanska svetišta u svjetlu epigrafskih izvora
35-59	Nino Švonja	Natpisi kao spoliji u Vranjicu
61-76	Ante Rendić-Miočević	Nekropola na lokalitetu <i>in horto Metrodori</i> u svjetlu novih istraživanja: staro izvješće u novom ruhu
77-85	Nenad Cambi	Konstancijev natpis uzidan u kuću Tavilić u Trogiru
87-105	Ana Demicheli – Dino Demicheli	Salona 541. godine – sarkofag vaginarija Saturnina, <i>fabrica Salonitana armorum</i> i Justinijanska kuga
107-122	Ivan Alduk	Solinske utvrde (II) – Mletački kaštel na mostu
123-155	Ivan Grubišić	Solinski Katići Mornari
157-176	Ivan Grubišić – Milan Ivanišević	Krštenja, vjenčanja i ukopi u Solinu od godine 1670. do 1812.
177-186	Antonia Trze Biuk	Život i književno stvaralaštvo Beatrice Speraz
187-205	Arsen Duplančić	Thomas Graham Jackson, don Frane Bulić i Salona
207-232	Blanka Matković	Iz povijesti solinskoga područja u Drugom svjetskom ratu i poraću: Hrvatska seljačka stranka kroz dosje Joze Bulja (1945. – 1961.)
233-255	Mirko Jankov	Pučki crkveni napjevi <i>Jobova štenja</i> za pokojne iz Klisa, Solina, Vranjica, Mravinaca i Kučina – transkripcije i komparativna analiza
257-264	Katica Obradović	Razvoj pedijatrije u Solinu – Pobol i procijepljenost dojenčadi i predškolske djece od 2007. do 2017.
265-267	Marko Matijević	In memoriam – Špiro Žižić (10. 9. 1951. – 3. 9. 2018.)
269-275	Mario Matijević	Bibliografija Časopisa za solinske teme <i>Tusculum</i> (broj 1-10)
277		Naputak suradnicima <i>Tusculuma</i>

Marko Matijević

In memoriam

Špiro Žižić (10. 9. 1951. – 3. 9. 2018.)

Špiro Žižić bio je osnivač i ravnatelj Doma kulture Zvonimir, današnje Javne ustanove u kulturi, gradske institucije koja je od svoga osnutka godine 1991. izvorište svih kulturnih zbivanja u gradu Solinu. Postao je dobar duh solinske kulture; njegov doprinos na tom području teško je mjerljiv i još teže dohvatljiv. Ne samo da je razbudio gotovo zamrli kulturni život u gradu na Jadru, već ga je usmjerio prema vrhuncima kojima i danas streme druge sredine. Zahtjevan je to bio posao u gradu bogate arheološke, povijesne i umjetničke baštine čiji kameni i ini ostaci svjedoče o bogatoj prošlosti i čovjekovim dostignućima na ovim prostorima tijekom više od dva milenija postojanja. Trebalo je sačuvati sjećanje na prošlost i njezine ostatke, a Solinjanima i njihovim posjetiteljima stalno prisvješćivati kako su baštinici vrijednoga prostora na kojemu povijest nije šutjela. Uz to, mudrim odabirom i značajkom ponudom pružiti mogućnost stalnoga oplemenjivanja čovjeka, ali i zabave odmaknute od banalnosti i propadljivoga pomodarstva.

Špiro Žižić je okupio tim koji »pokriva« gotova sva područja kulturnoga djelovanja; mirom vrsnoga stratega koji uvijek zna što hoće upravljao je njihovim radom i usmjeravao ga. Očinskom blagošću i naizgled tvrdoglavom ustrajnošću jednostavno je izvlačio iz ljudi ono najbolje što je u njima, uvijek potičući kreativnost i poštujući osobnost.

Sudjelovao je u utemeljenju *Ethno ambienta*, festivala kulturne raznolikosti na kojem su nastupala sva imena koja nešto znače u svijetu ove vrste glazbe i čije je značenje pre-raslo granice Lijepe naše.

Godinama je priređivao Solinsko kulturno ljetovanje s programom za ljude različitih afiniteta, ali bez podilaženja publici lošim programom. Uistinu za svakoga ponešto: dramske predstave, koncerti ozbiljne glazbe te domaćih i svjetskih uspješnica, izložbe slika, predstavljanje knjiga... O kvaliteti svjedoče zvučna imena domaće i strane kulturne scene, a o dobroj organizaciji zadovoljni posjetitelji – iz Solina i šire okolice – koji se svake godine vraćaju Solinskom ljetu. A koncem ljeta kulturni život ne zamire:

dramske priredbe, izložbe i koncerti priređuju se tijekom cijele godine.

Na Špirov je poticaj i uz njegovu svesrdnu pomoć pri Domu kulture pokrenuta i uspješno radi radionica za izradu suvenira te restauraciju keramike u kojoj se, osim osnovne djelatnosti, solinskoj mladeži kroz prigodne prezentacije približava antička i starohrvatska spomenička baština.

Špiro je svoju ljubav prema likovnosti ustrajno iskazivao i u Zvonimiru. Pod njegovim ravnanjem priređeno je stotine izložbi: Zvonimir je ugošćavao akademske umjetnike, ali i umjetnike amatere. Prikupio je vrijedna djela solinskih slikara Joze Kljakovića, Vjekoslava Paraća, Dalibora Paraća i drugih te, pridruživši ih zbirci odljeva najljepših salonitanskih spomenika nazvanoj *Salona divina*, utemeljio gradsku Galeriju.

Posebno poglavlje je njegov angažman u nakladničkoj djelatnosti. Izdano je stotinjak knjiga – zbirki poezije, romana, povijesnih i memoarskih naslova – a gotovo svi »proizvodi«, od ideje preko uređivanja i opremanja te grafičke pripreme do predaje u tisak, djelo su ljudi u Zvonimiru. Špiro Žižić je bio pokretač i glavni urednik mjesečnika *Solinska kronika* koji od rujna 1994. bilježi, komentira i potiče društvena, politička, kulturna, vjerska i sportska zbivanja u Solinu. Ključan je njegov doprinos pokretanju

i izdavanju *Tusculuma*, časopisa za solinske teme, u kojem se objavljuju radovi arheologa, povjesničara, jezikoslovaca, muzikologa, geologa – svih koji imaju nešto kazati o Solinu. Časopis je visoko vrednovan u domaćim i inozemnim znanstvenim krugovima te se članci objavljeni u njemu često citiraju u drugim znanstvenim radovima.

Špiro je dao svoj doprinos i u drugim područjima javnoga djelovanja: od 1990. do 1993. bio je član Skupštine općine Solin, od 1993. do 1997. obnašao je dužnost zamjenika solinskoga gradonačelnika, a od 1997. do 2005. bio je član Gradskoga poglavarstva.

Svojim neumornim radom Špiro Žižić postao je svojevrsna institucija grada Solina, čovjek čiji se utjecaj, i kad nije bio vidljiv, osjećao u svim zbivanjima u gradu. To je posao koji se može samo srcem raditi, a za srce prave plaće nema. Najveća plaća koju zajednica može pružiti je zahvalnost. A tu zahvalnost su mu iskazali Splitsko-dalmatinska županija dodijelivši mu godine 2013. županijsku nagradu za doprinos u očuvanju i promicanju kulture te Grad Solin nagradom za životno djelo godine 2018.

Špirovim odlaskom zatvara se jedno razdoblje kulturnoga života našega grada, ne želim reći neponovljivo razdoblje, ali svakako razdoblje zaposjedanja vrhunaca. Trebat će uložiti silan trud da se na njima ostane.

Doviđenja, Prijatelju!

Summary

Marko Matijević

In memoriam Špiro Žižić (10 September 1951 – 3 September 2018)

Špiro Žižić was the founder and manager of the Solin's Culture Centre, the present day Public Cultural Institute, the town institution that has been the source of all the cultural events in Solin since its foundation in 1991. He became the »good spirit« of culture in Solin, his contribution in this field is hard to measure, even harder to equal. Not only did he wake up the almost extinct cultural life in the town on the Jadro, but he directed it towards the peaks where other communities are aspiring today. It was a demanding job in the town of rich archaeological, historic and artistic heritage, whose stone and other remains witness a rich history and human achievements in the area during over two millennia of its existence. Memories of the past and its remains were to be preserved, and the inhabitants and visitors of Solin were constantly to be kept aware of them being heirs of a valuable space where the history was not silent. Also, by wise selection and expert offer enabled should have been permanent elevating of the man, but also enabling entertainment detached from banality and momentary fashion.

Špiro Žižić gathered a team that »covered« almost all fields of cultural activity; with the peace of a superb strategist who always knows what he wants, he led and directed their work. With fatherly and apparently stubborn persistence, he simply pulled out from the men their best, always instigating creativity and respecting personality.

He participated in founding *Ethno ambient*, a festival of cultural diversity, for many years he organised the Solin Cultural Summer Festival with programmes for people of various affinities, whereas all year round he organised different events, exhibitions and concerts. At his initiative the workshop for production of souvenirs and restoration of ceramics was started. He collected valuable works by the Solin painters Jozo Kljaković, Vjekoslav Parać, Dalibor Parać and others, and, by joining them with the collection of casts of the most beautiful monuments of Solin, called *Salona divina*, he founded the Solin town Arts Gallery.

A particular chapter is his publishing work. About a hundred books have been published – poetry collections, novels, historic and memoir books. He was the initiator and head editor of the monthly magazine *Solinska kronika* that has been recording, commenting and inspiring social, political, cultural, religious and sport events in Solin since 1994. Of utmost importance is his contribution to starting and publishing *Tusculum*, the magazine dealing with the topics of Solin.

From 1990 till 1993 he was a member of the Solin Municipality Assembly, from 1993 till 1997 the Solin's Deputy Mayor, and from 1997 till 2005 a member of the Town Government. In 2013 he was awarded the County Award for contribution to preservation and promotion of culture, and in 2018 the Life's Work Award.

Špiro's departure closes a period of cultural life in our town, I do not mean an unrepeatable period, but certainly a period of reaching peaks. Staying there will demand enormous efforts.

Translated by Radovan Kečkemet

